

Norges Fredslags Prinsippprogram

Vedtatt av Årsmøtet 2013

I. Innledning

Norges Fredslag (NFL) er en partipolitisk ubundet og religiøst uavhengig organisasjon. NFL arbeider for en varig verdensfred bygd på økonomisk og sosial rettferdighet, frihet og personlig ansvar, og for utvikling av en fredskultur der konflikter innen og mellom land håndteres på en konstruktiv og ikkevoldelig måte.

En varig og rettferdig fred kan kun oppnås ved et systematisk arbeid for å redusere årsakene til krig og konflikt. NFL ser derfor fredsarbeidet i en bredere samfunnsmessig sammenheng, der vi arbeider for å redusere voldsmaktens anvendbarhet og utvikle en fredskultur i et fritt og rettferdig samfunn. Et slik samfunn kjennetegnes av maktspredning og respekt for menneskerettigheter og individuelle og kulturelle forskjeller.

NFL vil gjennom folkeopplysningsarbeid skape større bevissthet og forståelse av freds- og sikkerhetspolitiske spørsmål, blant annet gjennom å belyse årsakene til voldelige konflikter, opprustning og krig. NFL mener det finnes alternative måter å løse konflikter på, som kan lede til nedrustning og en varig og rettferdig fred. NFL vil påvirke norske myndigheter til å legge om sin forsvars-, utenriks- og sikkerhetspolitikk i en retning som fremmer disse målene. NFL ønsker å drive opplæring innen fredsbygging lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

II Fredslagets forståelse av hva konflikt er

Mellommenneskelige konflikter har eksistert siden tidenes morgen og vil alltid eksistere i alle samfunn. Konflikter er en naturlig, uunngåelig og nødvendig konsekvens av at mennesker med ulike verdier og interesser møtes. Konflikter bærer i seg kimen til nødvendig personlig og samfunnsmessig endring, men også til krig og ødeleggelse. Den militærteknologiske utviklingen har dessuten ført til at konsekvensene ved voldelig og destruktiv håndtering av konflikter har blitt stadig verre, og i dag utgjør en trussel mot menneskehetens eksistens. Dette gjør det nødvendig å utvikle en fredskultur både i Norge og i alle andre samfunn.

En varig og rettferdig fred kan kun oppnås ved å fjerne de grunnleggende årsakene til krig og konflikt. Noen av de viktigste årsakene er urettferdig økonomisk og sosial fordeling, knapphet på nødvendige ressurser, mangel på demokrati, systematiske brudd på menneskerettighetene og manglende respekt for individuelle og kulturelle forskjeller.

III Fredslaget skal utvikle fredskultur

En fredskultur er en kultur der konflikter mellom individer, grupper og stater håndteres og løses ved hjelp av ikkevoldelige metoder som dialog, forhandling,

mekling og rettsavgjørelser. I en fredskultur bidrar kulturelt mangfold som en styrke, ikke som noen trussel, for fellesskapet. Sameksistens av ulike folkeslag fører ikke nødvendigvis til konflikt, det er det som oftest økonomisk, sosial og kulturell undertrykking og intoleranse som gjør.

Alle mennesker har mangfoldige identiteter. En forståelse av identitet som kun anerkjenner ett element (for eksempel etnisitet eller religion) i våre mangfoldige identiteter bidrar til å skape fiendebilder av andre identitetsgrupper. NFL vil bidra til å anerkjenne og fremme en forståelse av identitet som noe mangedimensjonalt i stedet for éndimensjonalt og ensrettende.

NFL vil kjempe for et åpent samfunn som har plass til mennesker med ulik kulturell bakgrunn, og arbeider for økt toleranse og forståelse mellom folkegrupper. Krig og undertrykkelse i andre deler av verden gjør at mange må flykte og søke beskyttelse i Norge. NFL vil verne om asylinstituttet og fremme mellommenneskelig og flerkulturell forståelse i vårt arbeid.

I en fredskultur har alle samfunnets individer og organer ansvar for å forsvare og utvikle freden. En fredskultur forutsetter følgelig at enkeltmennesket kjenner sin egen verdi og betydning som samfunnsmedlem. Når forholdene ligger til rette for det er det en naturlig menneskelig drivkraft å kjenne ansvar for og glede ved å få delta i å forme samfunnsutviklingen. Apati, resignasjon og manglende tro på egen betydning er tydelige tegn på fravær av en fredskultur.

VI Fredspolitik er Sikkerhetspolitikk

Tradisjonelt har sikkerhetspolitikken bygget på militær maktbalanse og avskrekking. Dette er en foreldet tankegang som med jevne mellomrom har spilt fallitt. Denne tankegangen fører også til en enorm sløsing med knappe ressurser, og blir mer og mer risikabel i takt med at våpenteknologien gjør oss i stand til å utvikle stadig mer ødeleggende våpen, og senker politikernes terskel for å gå til krig. Det er derfor nødvendig å etablere en ny forsvars- og sikkerhetspolitikk som er basert på fremme av ikkevold.

Et sikkerhetsfellesskap kjennetegnes av fravær av opprustning og krigsforberedelser, at partene som inngår i fellesskapet er overbevist om at krig mellom dem er utelukket og at framtidige konflikter kommer til å bli løst på fredelig vis, og at det finnes institusjoner, normer og prosesser for å løse konflikter uten bruk av vold. NFL arbeider for en sikkerhetspolitikk som bidrar til å styrke framveksten av sikkerhetsfellesskap også andre steder i verden. En slik politikk inkluderer demokratisering, respekt for menneskerettigheter, nedrustning, avmilitarisering, internasjonalt samarbeid og utvikling av metoder for ikkevoldelig konfliktløsning.

FNs Sikkerhetsråd har en spesiell rolle når det gjelder å ivareta internasjonal fred og sikkerhet. NFL støtter arbeidet med en reform av FNs Sikkerhetsråd som gir det en sammensetning og beslutningsregler som i større grad gjenspeiler forholdene i verden i dag.

Nasjonalstatens suverenitet skal ikke brukes til å forfølge egen befolkning. Det internasjonale samfunn må ha mulighet til å gripe inn for å forhindre krig, folkemord og forbrytelser mot menneskeheten. Samtidig må ikke en slik mulighet misbrukes for andre politiske formål. Derfor er det nødvendig å styrke globale normer og retningslinjer for når det er legitimt å gripe inn i enkeltstaters indre forhold, og sikre at FN får en avgjørende rolle i beslutningsprosessen

V Fra vold til ikkevold

Det er i dag for lett for våre politikere å gå til krig. Dette kan ikke godtas. De menneskelige, miljømessige og økonomiske omkostningene gjør krig til en uakseptabel metode for håndtering av konflikter. En helhetlig forsvars- og sikkerhetspolitikk må utvikle og utprøve en rekke andre metoder for konflikthåndtering som gjør at internasjonale organisasjoner, stater, folkegrupper og lokalsamfunn kan løse sine konflikter på en mer fornuftig måte enn gjennom gjensidig ødeleggelse.

I tillegg til utvikling av Folkeretten må det satses på et samarbeid mellom mellomstatlige, statlige og ikke-statlige aktører for å ha en beredskapskapasitet i forhold til alternative tvisteløsningsmekanismer. Dette inkluderer bl.a. fredsbevarende styrker, internasjonale observatører, tredjepartsmegling, tilrettelegging for forhandlinger, innsats for å bygge sivile samfunn, frie medier og gi opplæring i ikkevoldelige aksjonsformer til grupper som er i konflikt.

VI Fra opprustning til nedrustning

NFL vil bidra til sterkere sammenheng mellom visjonen om Norge som fredsnasjon og landets forsvars- og sikkerhetspolitikk. Militær opprustning er i seg selv en viktig årsak til konflikter og til at konflikter utvikler seg voldelig og destruktivt. Nedrustning, på den annen side, bidrar i seg selv til utvikling av fredelig sikkerhetsfelleskap. Derfor arbeider NFL for norsk og global nedrustning, og for at ressurser som i dag sløses bort på militærvesenet omfordeles til innsats som kan forebygge krig og konflikter.

Den internasjonale våpenhandelen og militær-industrielle kompleks er viktige drivkrefter bak opprustningen og må under strengere internasjonal kontroll. Styrking av våpenkontrollen nasjonalt, på EU og FN nivå, må derfor prioriteres. NFL ønsker å begrense, og på sikt avvike, Norges eksport av krigsmateriell. Norge må ikke under noen omstendighet eksportere våpen til land som er involvert i militær konflikt eller som systematisk krenker menneskerettighetene

Så lenge atomvåpen inngår i stormaktenes sikkerhetspolitikk, trues menneskeheten og miljøet av en totalødeleggelse. NFL krever derfor full stopp i all utvikling, testing og produksjon av nye atomvåpen. Målet er en verden fri for masseødeleggelsesvåpen.

VI En ny norsk fredspolitik

Fredslaget vil arbeide imot økning av de militære utgifter og imot norske militæroperasjoner av ikke-humanitær art. NFL vil arbeide for en alternativ fredspolitik hvor sivile og ikkevoldelige forsvarsformer er en vesentlig del av sikkerhetspolitikken. Vi vil arbeide for at Norge deltar med bistand til samfunnsbygging i konfliktområder, og at staten sammen med ikke-statlige organisasjoner bidrar til utforming av fredskultur.

Hvert enkelt menneske må selv få velge om det er i tråd med dets samvittighet å delta i bruk av vold for å forsvare landet sitt. NFL vil arbeide for et forsterket alternativ til militærtjeneste for de som ikke ønsker å bære våpen eller delta i krig. Siviltjenesten må få et mer fredsrelevant innhold, og det bør gjøres mulig å avtjene siviltjeneste som fredsarbeider i utlandet.

Maktkonsentrasjon undergraver demokratiet, og følelse av avmakt kan lede til at vold og opprør blir brukt som politisk kampmiddel. Vi er inne i en utvikling der særlig den økonomiske makten blir mer og mer konsentrert. Dette er en svært uheldig konsekvens av globaliseringen. Økonomiske maktmonopol kan være like farlige for demokratiet som politiske og militære maktmonopol. Derfor er det viktig å utvikle demokratiske internasjonale institusjoner som kan gjennomføre en reell kontroll med de store transnasjonale selskapene. I tillegg er det viktig å arbeide for nasjonal lovgivning og kapasitetsbygging som forhindrer monopoler, sikrer reell konkurranse og muliggjør politisk styring av markedet.

IV. Fredskultur gjennom fredsundervisning

Historiens største fredskonferanse i Haag i Nederland i 1999 bearbeidet en plan for fred for det 21. århundret, og innledet bl.a. en verdensomspennende kampanje for fredsundervisning. NFL støtter Haag-appellen om å gjøre fredskultur til en integrert del av læreplaner og pensum på alle nivå i skolen. Ideen med fredsundervisning er imidlertid å favne utover skolen, og bli et samfunnsanliggende. NFL arbeider for utbredelsen av en fredskultur i alle samfunnssektorer, det være seg i privat sektor som i offentlig forvaltning, i det sivile liv som i det militære. Bevisstgjøring rundt årsaker til og konsekvenser av krig og voldsbruk, og kunnskap om hvordan man kan arbeide for ikkevold, konflikthåndtering, fredsbygging, dialog, menneskerettigheter og demokratiske prosesser, legger grunnlaget for en fredskultur. Utviklingen av en fredskultur kan aldri bli en toppstyrt prosess, den er avhengig av at folk i hverdagen er seg sitt ansvar bevisst. Fredskultur er derfor en målsetning alle NFLs medlemmer kan arbeide med i sitt daglige virke og gjennom dannelsen av lokallag.